

УДК 159.98

Multidisciplinary Methodology of Psychological Profiling: Structural-Ontological Conceptualization

**Мультидисциплінарна методологія психологічного профілювання:
структурно-онтологічна концептуалізація**

Shymko Vitalii, Doctor of Sciences (Psychology), Senior Researcher, Professor of Professional Psychology Department of the National Academy of the Security Service of Ukraine

Шимко Віталій, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри професійної психології Національної академії Служби безпеки України

ORCID: 0000-0003-4937-6976

shymko@outlook.com

National Academy of the Security Service of Ukraine, 22 Mykhaila Maksymovycha street, 03066 Kyiv, Ukraine

Національна академія Служби безпеки України, вул. М. Максимовича, 22, м. Київ, 03066

Abstract

This publication introduces an innovative multidisciplinary methodology for psychological profiling based on a structural-ontological approach, conducting an analysis of the interdisciplinary field of research. The primary focus is on behavior, examined through the lens of the subject's interaction with the environment. The study identifies and explores four key segments of the system: neurobiological properties, cognitive features, sociocultural context, and environmental (biophysical) characteristics. The model of segment interaction reveals profound connections between neurobiological aspects, cognitive functions, sociocultural context, and environmental characteristics, forming the foundation for a comprehensive understanding of complex interactions in the field of psychological profiling. In a

detailed analysis of these segments, the article identifies key aspects of neurobiological properties, cognitive features, sociocultural context, and biophysical characteristics of the environment. This aids in highlighting their interactions that define the behavior of the subject undergoing psychological profiling. Furthermore, the article provides specific examples of segment interactions, unraveling diverse aspects of this interplay and their influences on the subject's behavior. Emphasis is placed on the theoretical and practical significance of the obtained results. The methodological approach presented in the article holds not only theoretical importance but also prospects for practical application. The proposed models of segment interaction can serve not only as a foundation for capturing and systematizing behavioral information but also as methodological guidelines for the analytical reconstruction of data. This is crucial for further research in the field of psychological profiling and can find applications in the analysis and understanding of human behavior in diverse sociocultural and ecological contexts. In conclusion, integrating neurobiological, cognitive, sociocultural, and environmental aspects defines a key approach for a comprehensive understanding of the personality under psychological profiling. This contributes to creating a more complete and profound psychological profile, enabling the effective analysis of multifaceted human behavior in various conditions and situations.

Keywords: psychological profiling, profiling, structural-ontological method, systemic approach, multidisciplinary methodology

Анотація

Ця публікація презентує новаторську мультидисциплінарну методологію психологічного профілювання, яка базується на структурно-онтологічному підході та проводить аналіз предметної галузі міждисциплінарних досліджень. Основним об'єктом вивчення є поведінка, яка розглядається через призму взаємодії суб'єкта із середовищем. В роботі виявлено та розглянуто чотири ключові сегменти системи: нейробіологічні властивості, когнітивні особливості, соціокультурний контекст і екологічні (біофізичні) характеристики середовища.

Модель взаємодії сегментів розкриває глибокі зв'язки між нейробиологічними аспектами, когнітивними функціями, соціокультурним контекстом і характеристиками середовища, створюючи тим самим основу для узагальненого розуміння складних взаємодій у сфері психологічного профілювання. У докладному аналізі чотирьох сегментів, стаття ідентифікує ключові аспекти нейробиологічних властивостей, когнітивних особливостей, соціокультурного контексту і біофізичних характеристик середовища. Це допомагає виокремити їхню взаємодію, що визначає поведінку об'єкта психологічного профілювання. Додатково, стаття наводить конкретні приклади взаємодії між сегментами, розкриваючи різноманітні аспекти цієї взаємодії та їхні впливи на поведінку суб'єкта. Акцентується увага на теоретичному та практичному значенні отриманих результатів. Методологічний підхід, представлений у статті, не лише має важливе теоретичне значення, але і перспективи для практичного використання. Запропоновані моделі взаємодії сегментів можуть служити не лише основою для фіксації і систематизації поведінкової інформації, а й методичними орієнтирами для аналітичної реконструкції даних. Це має важливе значення для подальших досліджень у галузі психологічного профілювання та може знайти застосування в аналізі та розумінні людської поведінки в різноманітних соціокультурних та екологічних контекстах. Узагальнюючи, інтеграція нейробиологічних, когнітивних, соціокультурних та середовищних аспектів визначає ключовий підхід для комплексного розуміння особистості об'єкта психологічного профілювання. Це сприяє створенню більш повного та глибокого психологічного профілю, що дозволяє ефективно аналізувати багатогранну людську поведінку в різних умовах та ситуаціях.

Ключові слова: психологічне профілювання, профайлінг, структурно-антологічний метод, системний підхід, мультидисциплінарна методологія

Вступ. Психологічне профілювання (Ault & Reese, 1980; Boon, 1997; Lester et al., 2004; Pinizzotto, 1984; Schlesinger, 2009; Turco, 1990) є

міждисциплінарним методологічним інструментом, спрямованим на системний аналіз та інтерпретацію поведінкових, когнітивних, емоційних та інших характеристик особистості з метою створення індивідуального профілю. Цей профіль включає в себе високодеталізовану інформацію про психологічні особливості індивіда, дозволяючи здійснювати прогнози та приймати рішення в різних сферах, таких як кримінальні розслідування, підбір персоналу, консультування тощо.

Водночас, важливо розрізнити психологічне профілювання та класичну психодіагностику, що зумовлюється відмінностями в методології, сферах та цільових параметрах їх застосування. Поширена плутанина цих понять перш за все пов'язана з недооцінкою того, що психологічне профілювання, базуючись на міждисциплінарних підходах, виходить далеко за межі традиційних психологічних чинників, які становлять основу предметного поля класичної психодіагностики. Усвідомлена диференціація зазначених понять є важливою умовою щодо забезпечення точності та ефективності застосування цих підходів у релевантних сферах, включаючи правоохоронні органи, бізнес, психотерапію та інші, де вони використовуються з відмінними цілями та завданнями.

Узагальнюючи думки дослідників та не претендуючи на вичерпність порівняння, відмінності між психологічним профілюванням та класичною психодіагностикою можна загалом окреслити за такими критеріями (Egger, 1999; Nomant & Kennedy, 1998; Kocsis, 2003; Kocsis, et al., 2002; Noecker et al., 2013; Ormerod, 1996; Wilson & Soothill, 1996).

Мета і завдання. *Психологічне профілювання:* спрямоване на створення індивідуального профілю для прийняття рішень в конкретних ситуаціях, таких як розслідування злочинів чи вибір кандидатів. *Класична психодіагностика:* орієнтована на отримання загального уявлення про психічні властивості і стани особистості, з використанням широкого спектру тестів та методик.

Мультидисциплінарність. *Психологічне профілювання:* залучає методологію інших дисциплін, таких як криміналістика, соціологія, нейробіологія, антропологія, культурологія, інформаційні технології тощо, для

глибшого розуміння контексту та взаємодії різних чинників. *Класична психодіагностика*: зазвичай обмежена загально- та диференційно-психологічними концептами, психологічними методами і стандартними тестами.

Сфери застосування. *Психологічне профілювання*: застосовується в галузях оперативно-розшукової діяльності, кримінального судочинства, безпеки, підбору персоналу, а також в інших сферах, де важливий індивідуальний та/або ad hoc підхід. *Класична психодіагностика*: застосовується у професійно-психологічному відборі, освіті, клінічній психології, бізнесі, але часто зберігає більш загальний характер.

Ресурсні витрати. *Психологічне профілювання*: як правило, вимагає суттєво більше часу та ресурсів через деталізований аналіз індивідуальних характеристик. *Класична психодіагностика*: часто більш швидка та масштабована, ідеально підходить для великих груп або загального оцінювання.

Призначення результатів. *Психологічне профілювання*: орієнтоване на прийняття конкретних рішень в конкретних ситуаціях, містить прогностичні моделі поведінки та може включати рекомендації для подальших дій. *Класична психодіагностика*: зазвичай створює загальний портрет особистості, допомагає в розумінні широкого спектру психологічних характеристик.

Етика та конфіденційність. *Психологічне профілювання*: вимагає більш детального розгляду етичних питань, зокрема в сферах безпеки та правосуддя. *Класична психодіагностика*: теж має етичні стандарти, але може бути менш проблематичною в плані конфіденційності отримуваних висновків.

Як бачимо, психологічне профілювання відзначається більшою глибиною індивідуалізації та комплексністю підходу, а також значно ширшим застосуванням міждисциплінарної методології, що виходить за межі традиційних методів класичної психодіагностики. Застосування мультидисциплінарності у цьому контексті виявляється ключовим елементом, оскільки враховує різноманітні аспекти людської поведінки. У свою чергу, це зумовлює вимогу щодо системності методології психологічного профілювання, адже йдеться про використання не тільки психологічних методів, але й залучення знань з інших галузей науки.

Наведені міркування стосовно мультидисциплінарності об'єкта психологічного профілювання актуалізує проблему визначення і описання відповідного предметного поля, що ми ставимо в якості **мети** даної статті.

Методи та результати. Методологічний нарис стосовно предметного поля психологічного профілювання нами реалізовано за допомогою структурно-онтологічного підходу до вивчення предметної галузі міждисциплінарних досліджень (Shymko, 2019). Даний підхід є частиною системної методології (Cortés, et al. 2000; Costa, et al. 2010; Herricks & Cairns, 1982; Mark & Greer, 1993; Paucar-Caceres & Pagano, 2009; Shchedrovitsky, 1982) та передбачає спеціальну процедуру побудови візуалізацій – структурно-онтологічних матриць, які відображають основні компоненти системного опису об'єкта, що досліджується.

Структурно-онтологічний аналіз об'єкта дослідження дозволяє виокремити предмет дослідження і, тим самим, конкретизувати відповідь на методологічне питання: «ЩО саме досліджувати?». Для цього здійснюється локалізація онтологічних кордонів за допомогою виділення *процесів* та *матеріалу* системи, що вивчається. Метод дозволяє схематизувати логіку трансформації матеріалу системи процесами і, як наслідок, описати морфологію системи (організованість матеріалу). Матриці забезпечують наочність структурно-функціональних особливостей та взаємодій компонентів системи, а також її зв'язки із системою вищого порядку. Нарешті, побудова послідовної серії матриць, дозволяє концептуалізувати уявлення про стадійні, трансформаційні та інші особливості генезису досліджуваної системи. Зазначене, допомагає вирішити методологічне завдання, пов'язане з питанням: «ЯК саме досліджувати?».

Очевидно, що у найбільш узагальненому плані об'єктом психологічного профілювання є *поведінка*. В якості базового визначення поведінки ми скористалися максимально лаконічним і водночас семантично ємким формулюванням – *взаємодія суб'єкта із середовищем*. Матеріалом системи ми вважаємо дії суб'єкта. Зауважимо, що як середовище так і дії потрібно розуміти максимально широко. Окрім просторово-темпоральних характеристик *середовище* містить і безліч інших вимірів – соціальний, культурний,

економічний, політичний, мовний і т.д. Аналогічно й щодо дій, окрім тілесно-рухової активності йдеться про перцептивну, мисленнєву, афективну та інші види динаміки. Матеріал системи графічно представлено горизонтальною віссю. Процеси системи ми пов'язуємо з інтенціональною стороною поведінки, тобто з чинниками, які спонукають дії. Незчислений репертуар цих чинників концептуально відображено за допомогою вертикальної осі, яка розмежовує вказані чинники за дихотомічною ознакою матеріальності – нематеріальності (Рис. 1).

В результаті побудови матриці утворюється первинна гіпотеза щодо структури системи. На початковому кроці структурно-онтологічного аналізу вона завжди матиме четвертинну форму. Зауважимо, що кількість структурних компонентів може змінюватися на наступних стадіях розвитку методологічного дискурсу відповідно до процедур, на яких ми наразі не зупиняємося з огляду на цілі даної публікації.

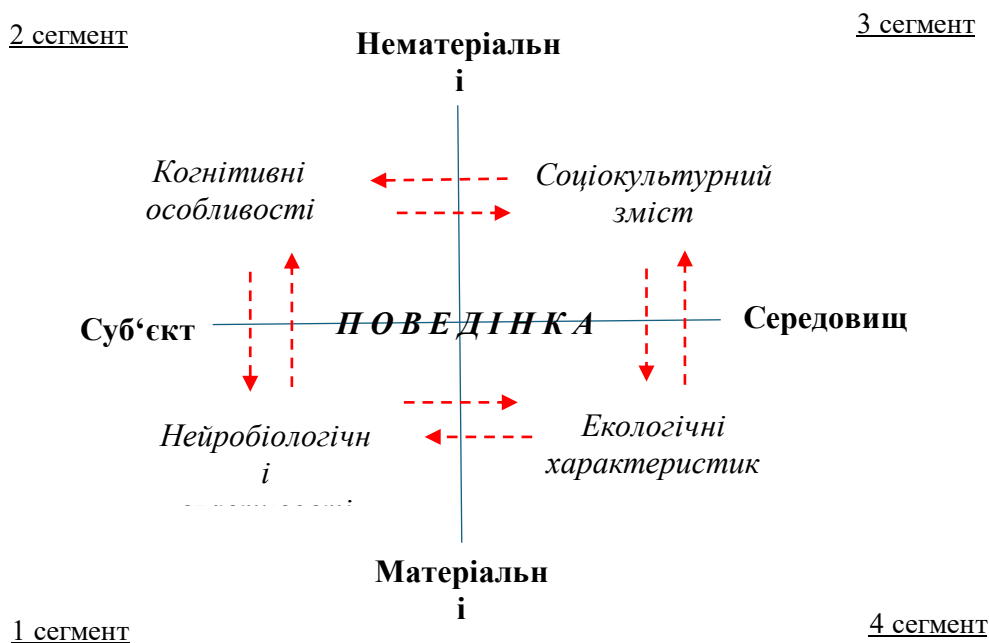

Рис. 1. Структурно-онтологічна матриця поведінки як системи

Кожен структурний компонент (сегмент) системи утворюється відповідними піввісями. Процедура визначення сегментів матриці здійснюється

здебільшого аналогічно до процесу ідентифікації вирахуваних факторів у статистичному аналізі головних компонент. «Упізнанні» сегменти та їх семантика обліковуються в тезаурусі структурно-онтологічного аналізу для забезпечення внутрішньої узгодженості подальших кроків. Наступним кроком є з'ясування міжсегментних зв'язків, тобто описання функціональної структури системи.

1 сегмент включає нейробіологічні властивості суб'єкта поведінки, які охоплюють фізіологічні та біологічні аспекти, пов'язані із структурою та функцією його нервової системи. Зокрема, це включає такі аспекти, як характеристики мозкових структур, хімічні процеси, електрична активність мозку, гормональний баланс та інші біологічні фактори, які визначають та впливають на його поведінку. Нейробіологічні аспекти грають ключову роль у формуванні і регуляції різноманітних характеристик психічного, зокрема когнітивного, функціонування, що розкриває зв'язок цього сегменту з наступною структурною складовою досліджуваної системи.

2 сегмент містить когнітивні особливості суб'єкта поведінки, які включають всі аспекти його пізнавальних процесів та мислення. Це охоплює сприйняття, увагу, пам'ять, мовлення, рішення проблем, уявлення та інші когнітивні функції, які визначають, як особа сприймає, обробляє та інтерпретує інформацію з навколишнього середовища. Когнітивні особливості формують індивідуальний стиль мислення та реагування на події, впливають на прийняття рішень та взаємодію з оточуючим світом. Добре відомо, що ці аспекти вивчення стосуються не лише психології, але й нейробіології, оскільки когнітивні процеси засновані на роботі нервової системи та мозку. Отже бачимо, що зв'язок між 1 і 2 сегментами є двостороннім.

3 сегмент пов'язаний з характеристиками середовища, які представляють собою сукупність соціальних та культурних факторів, які визначають контекст взаємодії індивіда з оточуючим світом. Це включає соціальні норми, цінності, традиції, мовленнєві практики, релігійні уявлення, політичні фактори, економічні умови, глобалізаційні та глокалізаційні особливості та багато інших аспектів культури і суспільства. Соціалізаційний вплив чинників цього сегменту на

когнітивні фактори суб'єкта, як і зворотній формуючий внесок індивідів у соціокультурний простір – вказують напрямок щодо функціональної взаємодії між відповідними сегментами.

4 сегмент ми позначили як екологічні характеристики, маючі на увазі біофізичні властивості середовища, які включають в себе фізичні, природні та штучні аспекти, котрі можуть впливати на поведінку індивіда. Ці характеристики можуть бути ключовими для формування стимулів та визначення реакцій нашого організму на навколишнє середовище. Серед них – клімат і погода, сезонність і добові ритми, географічні умови, забруднення та екологічний (у вузькому сенсі) стан, рівень технологічного розвитку, епідеміологічні характеристики регіону тощо. Взаємозв'язок даного сегменту із «сусідніми», як і в попередніх випадках, є очевидним та не потребує розгорнутих коментарів.

Наступний рівень вивчення предметного поля психологічного профілювання за допомогою структурно-онтологічного підходу передбачає з'ясування зв'язків між «протилежними» сегментами. В якості технічного прикладу розберемо 2 і 4 сегменти, взаємодія між якими опосередковується через сегменті 1 і 3. Так, наприклад, хімічне забруднення повітря (4 сегмент) впливатиме на організм та пригнічуватиме функції нервової системи (1 сегмент), що може зумовити погіршення когнітивних функцій суб'єкта (2 сегмент). З іншого боку, таж проблемна екологія може зумовлювати політику додаткового фіскального навантаження (3 сегмент), що зрештою зустрічає специфічне сприйняття та ставлення конкретного суб'єкта (2 сегмент).

Тепер розглянемо приклад зв'язку, який може виникати у зворотному напрямку. Припустімо, суб'єкт не поділяє «зелених» цінностей (2 сегмент) і на тлі слабкої регуляції та відсутності контролю цього питання в суспільстві (3 сегмент) не дотримується правил утилізації побутових відходів, чим погіршує екологічну ситуацію в своєму ареолі мешкання (4 сегмент). Дещо менш очевидним є опосередкування через 1 сегмент, онтологічне наповнення якого передбачає не тільки суто нервову систему суб'єкта, але й тілесність як таку. Місце і роль тілесності (1 сегмент) та її співвідношення з природою (4 сегмент) в світоглядній

картині суб'єкта (3 сегмент) зумовлює різне суб'єктивне ставлення до екології – споживацьке, відновлювальне, трансформаційне, байдуже тощо. Отже відповідні наслідки для біофізичних характеристик середовища є цілком закономірними.

Різноманіття міжсегментних зв'язків в запропонованій системній моделі поведінки, з одного боку, є складовими предметного поля психологічного профілювання, що може бути корисним методологічним орієнтиром для дослідників цієї галузі. Докладне з'ясування і розкриття функціональної структури системи виходило б далеко за межі формату даної публікації. З іншого боку, зазначені зв'язки є структурно-онтологічними моделями різних складових поведінки суб'єкта – реакцій, дій, вчинків тощо. Це має неабияке прикладне значення у тому сенсі, що вказані моделі можуть бути застосованими як методичні лекала для фіксації поведінкової інформації, її систематизації та подальшої аналітичної реконструкції психологічного профілю. Особливо актуальним це є в ситуаціях із обмеженою можливістю щодо безпосереднього контакту з досліджуваним суб'єктом (об'єкт психологічного профілювання). Нижче запропоновані окремі приклади такого застосування у форматі пам'ятки із практичними рекомендаціями для профайлерів.

Оцінка нейробіологічних аспектів (1 сегмент) може бути здійснена наступним чином:

1. Аналіз тілесно-рухової активності.

Фізична активність: Спостерігайте за різними формами фізичної активності об'єкта. Звертайте увагу на рухи, ходу, тілесно-рухову взаємодію з оточенням. Високий рівень агресії чи, навпаки, пасивність і загальмованість можуть вказувати на можливі дисбаланси у нейробіологічних системах.

Жестикуляція та міміка: Аналізуйте мову тіла, жестикуляцію та мімічну експресію. Деякі нейробіологічні особливості можуть виявлятися через відповідні способи, за допомогою яких об'єкт виражає свої емоції та реагує на події.

Рухова координація: Спостерігайте за рівнем рухової координації, стабільністю та точністю рухів. Певні нейробіологічні особливості впливають на моторику.

2. Аналіз мовленнєвої активності.

Швидкість та ритм мовлення: Вивчайте швидкість мовлення, ритм та паузи. Деякі порушення можуть впливати на здатність чітко та швидко висловлювати думки.

Мовний запас: Оцінюйте словниковий запас та різноманіття мовних конструкцій. Деякі відхилення можуть виявитися через обмежену лексичну базу.

Інтонація: Звертайте увагу на інтонацію та тон голосу. Зміни у них можуть бути пов'язані з певними нейробіологічними факторами.

3. Аналіз реакцій на стрес та емоційні стани.

Виявлення стресу: Спостерігайте, як суб'єкт реагує на стресові ситуації. Класифікуйте реакції за ступенем інтенсивності та тривалістю. Висока вразливість чи агресивність можуть свідчити про відповідні особливості нейробіологічного фону.

Емоційна стійкість: Аналізуйте стійкість до емоційних впливів. Деякі нейробіологічні аспекти можуть визначати, наскільки легко суб'єкт може впоратися з емоційними стресорами.

Оцінка когнітивних особливостей об'єкта профайлінгу (2 сегмент) може включати такі аспекти:

1. Аналіз письмових матеріалів.

Структура та логіка: Досліджуйте структуру та логіку письмових матеріалів, які можуть бути доступні для психологічного профілювання. Це може вказати на рівень інтелекту, різноманітні характеристики мислення та аналітичних здібностей.

Вживання мовленнєвих засобів: Оцінюйте вживання слів, виразів та інших мовних конструкцій. Велике словникове розмаїття та точне використання мовленнєвих засобів може свідчити про розвинуті когнітивні навички.

2. Аналіз дій та вчинків у віртуальному просторі.

Вираз обличчя у фотографіях та відео: Спостерігайте за виразами обличчя на фотографіях та відео. Деякі вирази можуть вказувати на притаманні емоційні стани та пов'язані з ними когнітивні процеси.

Тон та стиль в інтернет-комунікаціях: Досліджуйте тон та стиль письма в електронних листах, коментарях тощо. Це може вказати на рівень освіти, культурного рівня, мотиваційно-ціннісні характеристики та спосіб мислення.

3. Аналіз рішень та результатів вибору.

Вчинки в ситуаціях вибору: Спостерігайте за вчинками об'єкта в ситуаціях вибору. Його рішення та пріоритети можуть вказувати на його когнітивні уподобання, та рівень аналітичності, мотиви та цінності.

Реакції на труднощі: Аналізуйте, як об'єкт реагує на труднощі та складні завдання. Це може дати відомості про його стресостійкість та здатність до раціонального мислення.

4. Взаємодія з іншими у віртуальному просторі.

Взаємодія в онлайн-спільнотах: Досліджуйте взаємодію об'єкта з іншими у віртуальних спільнотах. Вона може розкрити актуальний для об'єкта соціокультурний контекст та переважні способи і форми комунікації.

Ставлення до інформації: Спостерігайте, як об'єкт обробляє та реагує на інформацію в інтернеті. Його взаємодія з новинами, науковими матеріалами тощо може вказати на рівень розуміння та інтересів.

Визначення актуального соціокультурного змісту (3 сегмент) для об'єкту психологічного профілювання потребує врахування таких аспектів:

1. Мовленнєвий аналіз.

Стиль комунікації: Досліджуйте стиль письма об'єкта (фразеологія, сюжетологія) психологічного профілювання, його словниковий запас та вживання мовних конструкцій тощо. Це може вказати на його освіту, рівень культури та загальний спосіб спілкування.

Вибір мови: Звертайте увагу на вибір та специфіку застосування мови для комунікації. Вибір мови може розкрити інформацію про соціокультурні особливості об'єкта, його мовну соціалізацію.

2. Взаємодія в соціальних мережах.

Контакти та мережі: Аналізуйте, з ким об'єкт взаємодіє в соціальних мережах, його друзі, підписники тощо. Це може дати уявлення про його соціокультурне оточення.

Активність та тематика: Спостерігайте за тим, що об'єкт публікує, коментує, або відмічає за допомогою "лайків". Це може вказувати на його інтереси, погляди та участь у соціальних групах.

3. Сприйняття зовнішності.

Фотографії та зображення: Досліджуйте фотографії, якими об'єкт ділиться. Його зовнішність, одяг та самопрезентація в онлайн-просторі можуть відображати соціокультурні особливості.

Інтереси та захоплення: Аналізуйте, які захоплення та інтереси об'єкт вказує у віртуальному просторі. Це може дати уявлення про його соціокультурний контекст та цінності.

4. Аналіз соціокультурних поглядів.

Коментарі та висловлювання: Досліджуйте коментарі та висловлювання об'єкта щодо подій, новин, культурних аспектів. Його думки можуть вказати на його соціокультурний статус та відповідні переважання.

Участь у групах: за можливості, аналізуйте участь об'єкта у різних групах, спільнотах, форумах, онлайн і офлайн івентах, де він обговорює соціокультурні питання.

Врахування природних та техногенно зумовлених характеристик середовища (4 сегмент) забезпечує глибше розуміння контексту досліджуваної поведінки та допомагає утворити більш повний образ об'єкта профілювання. Ось деякі аспекти, які можуть бути враховані:

1. Географічний контекст.

Кліматичні умови: Аналізуйте та інтерпретуйте, як об'єкт адаптується до різних кліматичних умов (наприклад, вираженість сезонів, екстремальні температури тощо). Це може вказати на його фізичні пристосування та здатність до стресу.

Географічне положення: Розглядайте, як географічне положення впливає на життєвий стиль об'єкта. Наприклад, люди, що живуть біля моря, можуть мати особливості в стилі життя та інтересах.

2. Екологічний аналіз:

Взаємодія з природним середовищем: Досліджуйте, як об'єкт взаємодіє з природними об'єктами навколишнього середовища (природні пейзажі, тварини, рослини). Це може вказати на його інтереси, ставлення до природи та рівень диференціації екологічної свідомості.

Техногенне середовище: Розглядайте вплив техногенних факторів (промисловість, транспорт, техніка) на поведінку та ставлення об'єкта. Це може виявити специфіку його адаптації до техногенних реалій.

3. Епідеміологічний контекст.

Ставлення до здоров'я: Досліджуйте, як об'єкт взаємодіє з епідеміологічною ситуацією (наприклад, вплив пандемії на його поведінку та уявлення про безпеку).

Медичні орієнтири: Аналізуйте, які медичні питання важливі для об'єкта, його підходи до лікування та ставлення до профілактичних заходів.

4. Споживчі звички та ресурси.

Використання природних ресурсів: Досліджуйте, як об'єкт використовує природні ресурси (вода, енергія, харчові продукти). Це може вказати на його ставлення до екології та споживчі звички.

Харчові вподобання: Вивчайте харчові звички об'єкта та вплив місцевої кулінарії на його життєвий стиль.

Висновки. У даній статті розглянуто мультидисциплінарну методологію психологічного профілювання, використовуючи структурно-онтологічний підхід для аналізу предметної галузі міждисциплінарних досліджень. Об'єктом вивчення стала поведінка, розглянута через призму взаємодії суб'єкта із середовищем. Було розкрито чотири ключові сегменти системи: нейробіологічні властивості,

когнітивні особливості, соціокультурний контекст і екологічні (біофізичні) характеристики середовища.

Запропонована модель відображає глибокі взаємозв'язки між цими сегментами. Нейробіологічні аспекти визначають когнітивні функції, соціокультурний контекст формує характеристики середовища, а біофізичні характеристики впливають на реакції суб'єкта тощо. Ця взаємодія створює основу для розуміння складних взаємодій у сфері психологічного профілювання.

Розглянутий підхід має не лише теоретичне значення, але і перспективу практичного застосування. Моделі взаємодії сегментів можуть слугувати методичним орієнтирами для фіксації, систематизації та аналітичної реконструкції поведінкової інформації. Це важливо для подальших досліджень у сфері психологічного профілювання та розвитку практичних застосувань у галузі аналізу та розуміння людської поведінки в різноманітних контекстах.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

References

1. Ault Jr, R. L., & Reese, J. T. (1980). A psychological assessment of crime: profiling. *FBI L. Enforcement Bull.*, 49, 22.
2. Boon, J. C. (1997). The contribution of personality theories to psychological profiling.
3. Cortés, M., Villacampa, Y., Mateu, J., & Usó, J. L. (2000). A new methodology for modelling highly structured systems. *Environmental Modelling & Software*, 15(5), 461-470.
4. Costa, A., Romão, X., & Oliveira, C. S. (2010). A methodology for the probabilistic assessment of behaviour factors. *Bulletin of Earthquake Engineering*, 8, 47-64.
5. Egger, S. A. (1999). Psychological profiling: Past, present, and future. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 15(3), 242-261.

6. Herricks, E. E., & Cairns Jr, J. (1982). Biological monitoring: part III—receiving system methodology based on community structure. *Water research*, 16(2), 141-153.
7. Homant, R. J., & Kennedy, D. B. (1998). Psychological aspects of crime scene profiling: Validity research. *Criminal justice and behavior*, 25(3), 319-343.
8. Kocsis, R. N. (2003). Criminal psychological profiling: Validities and abilities. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47(2), 126-144.
9. Kocsis, R. N., Cooksey, R. W., & Irwin, H. J. (2002). Psychological profiling of sexual murders: An empirical model. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46(5), 532-554.
10. Kocsis, R. N., Irwin, H. J., Hayes, A. F., & Nunn, R. (2000). Expertise in psychological profiling: A comparative assessment. *Journal of Interpersonal Violence*, 15(3), 311-331.
11. Lester, D., Yang, B., & Lindsay, M. (2004). Suicide bombers: Are psychological profiles possible?. *Studies in Conflict & Terrorism*, 27(4), 283-295.
12. Mark, M. A., & Greer, J. E. (1993). Evaluation methodologies for intelligent tutoring systems. *Journal of Artificial Intelligence in Education*, 4, 129-129.
13. Noecker Jr, J., Ryan, M., & Juola, P. (2013). Psychological profiling through textual analysis. *Literary and Linguistic Computing*, 28(3), 382-387.
14. Ormerod, D. (1996). Psychological profiling. *Journal of Forensic Psychiatry*, 7(2), 341-352.
15. Paucar-Caceres, A., & Pagano, R. (2009). Systems thinking and the use of systemic methodologies in knowledge management. *Systems Research and Behavioral Science: The Official Journal of the International Federation for Systems Research*, 26(3), 343-355.
16. Pinizzotto, A. J. (1984). Forensic psychology: Criminal personality profiling. *Journal of Police Science and Administration*, 12(1), 32-40.

17. Shchedrovitsky, G.P. (1982). Methodological organization of systems-structural research and development: principles and general framework. General Systems. Vol. XXVII.
18. Schlesinger, L. B. (2009). Psychological profiling: Investigative implications from crime scene analysis. The Journal of Psychiatry & Law, 37(1), 73-84.
19. Shymko, V. (2019). Introduction to Structural-Ontological Methodology: Analysis of the Subject Matter Field of Personality Socialization. SSRN Electronic Journal <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3575800>
20. Turco, R. N. (1990). Psychological profiling. International Journal of offender therapy and comparative criminology, 34(2), 147-154.
21. Wilson, P., & Soothill, K. (1996). Psychological profiling: red, green or amber?. The Police Journal, 69(1), 12-20.

Ця робота ліцензується відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Авторське право (c) 2024 Shymko Vitalii Шумко Віталій

Отримано: 28.02.2024

Відрецензовано: 14.03.2024

Опубліковано: 03.04.2024

DOI: <https://doi.org/10.31108/3.2024.8.1.8>